

Standaardisatieraad, 29 maart 2022

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
11 maart 2022

Bijlage(n)
2

memo

Update kennisproducten Open op Orde

Algemene toelichting

In het kader van Open op Orde en de I-Strategie is onder regie van CIO Rijk een lijst opgesteld van kennisproducten die moeten bijdragen aan de verbetering van de informatiehuishouding. In april 2021 is deze lijst gedeeld met de Standaardisatieraad, in juli 2021 heeft deze aangegeven akkoord te zijn met de voorgestelde uitgangspunten. In november 2021 is de relatie tussen de (prioritering van) deze kennisproducten en de reguliere prioritering van het NA toegelicht en besproken. Zoals toen aangegeven zijn CIO Rijk en het NA de voorbije maanden met elkaar in gesprek gegaan over de inhoud, rolverdeling en concrete planning van kennisproducten.

Deze notitie beschrijft de integratie van de door het NA te ontwikkelen kennisproducten in de roadmap van het NA. Zodat duidelijk is wanneer welke kennisproducten door het NA in het kader van Open op Orde opgepakt worden. En voor welke nog te ontwikkelen kennisproducten verder onderzoek c.q. scopebepaling vereist is vooraleer concrete afspraken gemaakt of verdere acties ondernomen kunnen worden. Deze worden in de roadmap gegroepeerd in een nieuwe categorie 'nader te bepalen' en gekoppeld aan een vooronderzoek of leerexpeditie. Ook bij die initiatieven zullen decentrale overheden betrokken worden.

Daarbij aansluitend wordt in de notitie in de mate van het mogelijke toegelicht wat de precieze scope van deze kennisproducten is. En hoe bij de prioritering ook rekening gehouden is met de suggesties van de Standaardisatieraad.

Tot slot wordt verduidelijkt wat de rolverdeling is en hoe de governance is ingericht. En welke governance op welk kennisproduct van toepassing is. De governance van de door het NA te ontwikkelen kennisproducten is uiteraard conform de in juli 2021 besproken uitgangspunten. Zie ook bijlage 8.b. voor een meer gedetailleerd overzicht.

Aan de leden van de standaardisatieraad wordt gevraagd of:

- de roadmap conform de in november 2021 besproken prioritering is?
- de scope van elk kennisproduct op dit moment afdoende duidelijk is?

N.B. Deze notitie focust op de kennisproducten die het NA ontwikkelt. Zoals besproken in de Standaardisatieraad van 4 november 2021, kan het NA, indien wenselijk, onderzoeken hoe kennisproducten die CIO Rijk ontwikkelt vervolgens beschikbaar gemaakt kunnen worden voor alle overheden.

Aanpassing van de roadmap

Hieronder staat beschreven hoe de roadmap van het NA aangepast wordt door toevoeging van de kennisproducten die door het NA in het kader van Open op Orde (OoO) worden ontwikkeld. Voor de naamgeving op de roadmap zal bij overlap gekozen worden voor de naam die de inhoud van het kennisproduct het best weergeeft. Het eindresultaat – de definitieve roadmap – is te vinden onder bijlage 8.c.

Nu in ontwikkeling

Bestaand:

- Modeleisen duurzame toegankelijkheid voor informatiesystemen (OoO), wordt opgepakt als onderdeel van het DUTO-raamwerk

Toevoegen:

- Handreiking archiveren in de informatieketen (OoO)

Verplaatsen:

- Risicobenadering voor archivering (vershuift naar 'later te ontwikkelen' als *Methodiek voor risicoanalyse ontoegankelijkheid van informatie*)

Hierna te ontwikkelen

Toevoegen:

- Hergebruik informatie (OoO)
- Documenteren en uitwisselen van domeinspecifieke metagegevens (OoO)
- MDTO – uitbreiding met metagegevens over gestructureerde gegevens (OoO)
- Evaluatie Generiek Waarderingsmodel Rijksoverheid (OoO)
- Evaluatie baseline informatiehuishouding (OoO)

Verplaatsen:

- Handreiking samenwerkverbanden (vershuift naar 'nu in ontwikkeling' als *Handreiking archiveren in de informatieketen*)
- Handreiking database archivering (vershuift naar 'nader te bepalen' wgens koppeling met eisen voor de duurzame toegankelijkheid van data)

Later te ontwikkelen

Toevoegen:

- Methodiek voor risicoanalyse toegankelijkheid van informatie¹ (OoO)

Nader te bepalen

- Handreiking data(base)archivering²
- Eisen voor de duurzame toegankelijkheid van data (OoO)²
- Norm(en) voor het documenteren en uitwisselen van data (OoO)²
- Doorontwikkeling Evaluatie Generiek Waarderingsmodel Rijksoverheid (OoO) (afhankelijk van uitkomsten evaluatie)
- Doorontwikkeling Baseline Informatiehuishouding (OoO) (afhankelijk van uitkomsten evaluatie)

Toelichting op de aanpassing

Overzicht NA Kennisproducten Open op Orde

In de bijlage van deze notitie staat de lijst met alle kennisproducten die door het NA en CIO Rijk in het kader van Open op Orde worden ontwikkeld. Over onderstaande kennisproducten is met CIO Rijk afgesproken dat het NA deze ontwikkelt. Een aantal van deze kennisproducten overlappen met kennisproducten in de roadmap van het NA. Hieronder wordt voor elk kennisproduct verduidelijkt of het volledig nieuw is, overlapt met een gepland kennisproduct van het NA, dan wel een update van reeds bestaand kennisproduct van het NA is.

Hergebruik informatie

- Beschrijving: Hoe zorg je ervoor dat informatie geschikt is voor hergebruik voor andere doelen dan waarvoor het verzameld is? En hoe zorg je ervoor dat processen en systemen bestaande informatie maximaal hergebruiken? Met als doel dat er niet onnodig informatie wordt verzameld die dan ook weer beheerd moet worden. Er zal uit verder gesprek met CIO-Rijk moeten blijken welke wettelijke (Europese) eisen het meest logisch zijn om te vertalen naar een kennisproduct in de vorm van een handreiking of norm.
- Prio: II
- Roadmap: nieuw op de roadmap.

---

¹ Valt samen met *Handreiking risicobenadering voor archiveren* die reeds op de roadmap stond. Idee is om in aanloop naar het kennisproduct *Methodiek voor risicoanalyse toegankelijkheid van informatie* op korte termijn een leerexpeditie gericht op het ontwikkelen en toepassen van een risicoanalyse te organiseren.

² Bij het NA, CIO Rijk en RDDI lopen momenteel initiatieven met betrekking tot data(base)archivering. Er is echter nog geen eenduidig beeld van wat data(base)archivering en het duurzaam toegankelijk bewaren van data(bases) inhoudt. Uit een vooronderzoek door NA en CIO Rijk moet duidelijk worden wat daaronder precies wordt verstaan. Zodra de scope van deze kennisproducten duidelijk is, kan ook bepaald worden wie het kennisproduct ontwikkelt.

Methodiek voor risicoanalyse toegankelijkheid van informatie.

- Beschrijving: Een praktische handreiking voor het bepalen van de risico's als informatie niet toegankelijk is, en de maatregelen die nodig zijn om de risico's acceptabel te maken. Een risicoanalyse kan worden toegepast bij het opstellen van nieuwe wetgeving en beleid, bij het bepalen van bewaartermijnen, het inkopen/bouwen van nieuwe informatiesystemen en het identificeren van risicovolle bestaande systemen. Het gaat hier niet om de standaardrisico afweging, maar om de ontwikkeling van een methode voor het maken van een risicoanalyse. Dit in het kader van "brede waardering", waarbij ook passende maatregelen voor duurzame toegankelijkheid van informatie worden meegenomen en je de waarde van informatie afweegt door risicobenadering. Vanuit CIO Rijk 'I in het Hart' wordt gedurende 2022 gewerkt aan een Snelle Risicoscan. Hier kan naar verwezen worden in dit kennisproduct.
N.B.: Idee is om alvorens met dit kennisproduct te beginnen eerst een vooronderzoek in de vorm van een leerexpeditie op te starten.
- Prio: III
- Roadmap: overlap met kennisproduct op roadmap 'Risicobenadering'

Handreiking archiveren in de informatieketen (was: Verantwoordelijkheidsverdeling informatiebeheer bij samenwerkingsverbanden).

- Beschrijving: Wie is verantwoordelijk voor het beheer van informatie die bij samenwerking tussen organisaties gedeeld wordt en samen gemaakt wordt.
- Prio: III
- Roadmap: overlap met kennisproduct op roadmap 'Archivering in samenwerkingsverbanden'

Modeleisen duurzame toegankelijkheid voor informatiesystemen.

- Beschrijving: Generieke eisen die organisaties kunnen/moeten gebruiken als basis voor hun programma van eisen voor nieuwe en aangepaste informatiesystemen. Dit is onderdeel van het DUTO-raamwerk.
- Prio: I
- Roadmap: overlap met kennisproduct op roadmap 'DUTO-raamwerk'

Generiek Waarderingsmodel Rijksoverheid.

- Beschrijving: Een model voor veel voorkomende werkprocessen op het gebied van beleid en bedrijfsvoering. Dit kan vervolgens als vertrekpunt dienen voor het opstellen van selectielijsten per rijksorganisatie. Voordat doorontwikkeling kan plaatsvinden zal er eerst een evaluatie van huidig gebruik gedaan moeten worden. Het NA voert in opdracht van CIO-Rijk/BZK de evaluatie van dit model uit. De intentie is dat het NA dit doet via gedelegeerd opdrachtgeverschap, waarbij van te voren heldere afspraken zijn gemaakt over de scope, doelen en beoogde resultaten van de evaluatie. Na oplevering van de evaluatie bepaalt CIO Rijk wat logische vervolgstappen zijn met betrekking tot de doorontwikkeling van het Generiek Waarderingsmodel Rijksoverheid.

- Prio: III
- Roadmap: nieuw op roadmap

Documenteren en uitwisselen van domeinspecifieke metagegevens.

- Beschrijving: Domeinspecifieke metagegevens zijn gegevens die niet binnen alle werkprocessen aan de orde zijn. Deze zijn daarom niet in de generieke metagegevensstandaard MDTO opgenomen. Het idee is dat hiervoor aanvullende domeinspecifieke standaarden worden gemaakt. Om die domeinspecifieke standaarden aan elkaar te kunnen relateren zijn er overkoepelende afspraken nodig voor het documenteren en uitwisselen van metagegevens.
- Prio: II
- Roadmap: nieuw op de roadmap, wel koppeling met MDTO.

MDTO uitbreiden met metagegevens over gestructureerde gegevens

- Beschrijving: Updaten Toepassingsprofiel Metadata (van documentniveau naar gegevensniveau) en minimaal Rijksbreed verplicht stellen. Volgordelijk opgesplitst in a. MDTO Rijksbreed implementeren en verplicht stellen en b. MDTO uitbreiden met metagegevens voor gestructureerde gegevens.
- Prio: II
- Roadmap: nieuw op de roadmap, wel koppeling met MDTO.

Baseline informatiehuishouding

- Beschrijving: Normenkader voor duurzaam toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie. Toegevoegd aan lijst met Kennisproducten voor Open op Orde na overleg met CIO Rijk. We beogen de evaluatie van de baseline informatiehuishouding in een vergelijkbare constructie als bij het GWR op te pakken via de vorm van gedelegeerd opdrachtgeverschap vanuit BZK³. Na het opleveren van het evaluatierapport bepaalt CIO Rijk wat de logische vervolgstappen zijn met betrekking tot de baseline informatiehuishouding.
- Prio: III
- Roadmap: nieuw op roadmap

Prioritering NA Kennisproducten Open op Orde

De Romeinse cijfers I, II en III geven de prioritering van de kennisproducten aan zoals afgestemd met CIO Rijk. Waarbij I staat voor de hoogste prioriteit en III voor de laagste prioriteit volgens bovenstaand principe. De cijfers zijn echter geen fasering. Als er goede argumenten zijn om een kennisproduct met Prio II of III eerder op te pakken, dan is dat mogelijk. Redenen hiervoor kunnen zijn: Er is vraag vanuit de afnemers om het kennisproduct eerder te ontwikkelen; het kennisproduct overlapt met een kennisproduct met hoge(re) prioritering op de

---

³ Het beheer van de BIH ligt bij BZK. BZK moet nog wel afstemmen met OCW over de doorontwikkeling van dit product.

roadmap kennisproducten van het NA; externe ontwikkelingen creëren een momentum dat bijdraagt aan de ontwikkeling van het kennisproduct.

De prioriteringen I, II en III zijn bij het onderbrengen op de NA roadmap respectievelijk vertaald naar 'Nu in ontwikkeling', 'Hierna te ontwikkelen' en 'Later te ontwikkelen'. Er zijn echter twee uitzonderingen die op de NA roadmap hoger geprioriteerd worden:

- Handreiking verantwoordelijkheidsverdeling informatiebeheer bij samenwerkingsverbanden. In de afstemming met CIO Rijk is aan dit kennisproduct een Prio III toegekend. Er zijn echter drie redenen om dit kennisproduct nu als 'Handreiking archiveren in de informatieketen' onder 'Nu in ontwikkeling' te plaatsen:
  - Op de roadmap van het NA viel dit kennisproduct al onder 'hierna te ontwikkelen'.
  - In de Standaardisatieraad van 4 november 2021 is vanuit de decentrale overheid gewezen op de recente handreiking van LOPAI.
  - De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed recent het rapport 'Archivering en ketensamenwerking' opgeleverd. Inzichten uit dit rapport kunnen opgepakt worden in bovengenoemd kennisproduct.
- Hergebruik informatie. In de afstemming met CIO Rijk was aan dit kennisproduct een Prio III toegekend. De Standaardisatieraad van 4 november 2021 gaf evenwel aan dit kennisproduct meer prioriteit te willen geven. Daarom is dit nu een Prio II. Het kennisproduct is daarom onder 'hierna te ontwikkelen' geplaatst en in samenspraak met CIO Rijk wordt daarom al op korte termijn gekeken naar de insteek en invulling van dit kennisproduct.

Rolverdeling kennisproducten Open op Orde

In het najaar van 2021 hebben CIO Rijk en het NA per kennisproduct de inhoud, roloverdeling en prioritering besproken. Bij het bepalen van de roloverdeling is afgesproken dat de expertise en insteek van het kennisproduct leidend moet zijn. Er zijn vier vormen:

- Het NA ontwikkelt de kennisproducten waar inhoudelijke expertise op het gebied van informatiebeheer doorslaggevend is.
- De evaluatie van de Baseline Informatiehuishouding en het Generiek Waarderingsmodel worden door het NA opgepakt in de vorm van gedelegeerd opdrachtgeverschap. Het beheer van deze producten ligt bij BZK. Het NA en BZK stellen een evaluatieopzet op en het NA doet onderzoek naar het gebruik, meerwaarde en mogelijke wijzigingen, en levert een evaluatierapport. Op basis van de evaluatie wordt door de opdrachtgever bepaald hoe het vervolgtraject eruit ziet en wat logische vervolgstappen zijn.

- CIO Rijk ontwikkelt de kennisproducten waar de nadruk op wetgeving of beleid ligt.
- Daarnaast zijn er kennisproducten met een inhoudelijke scope die breder is dan informatiebeheer. Zoals bijvoorbeeld het 'Model informatieplan', waar informatiebeheer bijv. naast beveiliging en privacy één van de domeinen is. Voor die kennisproducten staat primair CIO Rijk aan de lat en treedt het NA op als inhoudelijk adviseur. Wat de exacte rolverdeling wordt, zal per kennisproduct in het startformulier verduidelijkt worden. De inschatting is dat hiervoor niet veel capaciteit nodig is.

Bij enkele kennisproducten is verder vooronderzoek nodig om de exacte insteek en rolverdeling te bepalen. Deze kennisproducten zijn hierboven besproken onder het kopje 'Nader te bepalen'.

Governance kennisproducten Open op Orde

Bovenstaand zijn vier vormen van rolverdeling besproken. Afhankelijk van de rolverdeling ziet de governance er anders uit.

Producten die het NA oplevert:

- Kennisproducten die in het kader van Open op Orde door het NA worden ontwikkeld, volgen het reguliere proces en worden uiteindelijk inhoudelijk vastgesteld door de Standaardisatieraad. Zoals besproken in de Standaardisatieraad van juli 2021 is het uitgangspunt dat deze kennisproducten van toepassing zijn op alle de centrale en decentrale overheden. Het Rijk kan normen vervolgens voor zichzelf verplicht stellen. De vaststelling van het verplichtende karakter van deze kennisproducten zal plaatsvinden via het CIO beraad en zo nodig het ICBR.

Evaluaties die het NA vanuit gedelegeerd opdrachtgeverschap uitvoert:

- De evaluatie van de BIH en GWR worden door het NA opgepakt in de vorm van gedelegeerd opdrachtgeverschap. De uitkomsten worden ter informatie met de SR gedeeld en worden besproken in het CIO Beraad. Na oplevering wordt gekeken naar de invulling en de bijbehorende governance van het vervolgtraject.

Producten die CIO Rijk ontwikkelt:

- Kennisproducten die CIO Rijk ontwikkelt, worden in het CIO beraad en zo nodig, wanneer er sprake is van een substantiële financiële component, in het ICBR vastgesteld.
- Kennisproducten met een bredere inhoudelijke scope dan informatiebeheer en Open op Orde die onder CIO Rijk worden ontwikkeld en waar het NA een inhoudelijke bijdrage aan levert, worden eveneens in het CIO beraad en zo nodig, wanneer er sprake is van een substantiële financiële component, in het ICBR vastgesteld.